Advies Nota van Uitgangspunten Warmtetransitie

11 januari 2021

Van: Raadscommissie omgevingsbeleid
Aan: Stedelijke commissie
Behandelingsdatum: 25 januari 2021

De raadscommissie omgevingsbeleid sprak in de vergadering van 11 januari 2021 over de Nota van Uitgangspunten Warmtetransitie. In deze Nota staat hoe de gemeente wil kiezen wie of welke wijk het eerste van het gas af gaat. Bij de bespreking heeft de commissie de *Meetlat commissie omgevingsbeleid* (zie bijlage) gebruikt. In de meetlat is opgeschreven welke punten de commissie belangrijk vindt. In de vergadering heeft de commissie bekeken of de Nota klopt met wat er in de meetlat staat.

Leesbaar en begrijpelijk
De commissie vindt dat de Nota van Uitgangspunten een samenvatting op taalniveau B1 moet hebben. Nu is de nota niet goed leesbaar voor inwoners van Enschede. De samenvatting is nu op taalniveau C1. Dat betekent dat maar 10 procent van de Nederlandse bevolking begrijpt wat er staat. De commissie begrijpt dat deze nota alleen de uitgangspunten vaststelt. Het college schrijft met deze uitgangspunten de komende maanden een Nota Warmtetransitie. Ook die Nota moet een samenvatting op taalniveau B1 krijgen. De organisatie van de gemeente belooft dat het college bij de Nota Warmtetransitie een samenvatting op B1 niveau zal doen. Ook komt er een ondersteunend filmpje.
De commissieleden vinden de Nota van Uitgangspunten niet aantrekkelijk geschreven. Ook is soms onduidelijk wat bedoeld wordt. Zo gebruikt de nota “betaalbaarheid van de maatregelen” en “maatschappelijke kosten” door elkaar. De commissie vindt dat niet hetzelfde en adviseert de stedelijke commissie aan het college uitleg te vragen over de betekenis van de begrippen.

Verbinding met omgevingswet en andere beleidsvelden (integraliteit)
De commissie vindt het niet duidelijk hoe de plannen in de Nota passen bij de Regionale Energiestrategie Twente (RES).

Participatie
De commissie is tevreden dat er een enquête onder 1300 inwoners is geweest. De commissie vindt een enquête niet hetzelfde als participatie. Dat moet het college ook beseffen. Verder vraagt de commissie zich af of de enquête wel iets zegt over wat de Enschedese bevolking vindt (geeft de enquête een representatief beeld?). Ook wijst de commissie erop dat een enquête verwachtingen kan wekken bij bewoners. De vraag is hoe je die verwachtingen gaat waarmaken. Tenslotte ziet de commissie dat in de enquête sommige mensen het niet met de plannen eens zijn en andere mensen zelf keuzes willen maken. De vraag is wat het college daarmee van plan is. De commissie benadrukt dat de inwoners tijdens het hele proces betrokken moeten blijven.

Leerpunten van lopend beleid
De commissie wijst erop dat het bij dit onderwerp belangrijk is om nu geen keuzes te maken waar je later spijt van krijgt. Dat zijn keuzes die je niet kunt terugdraaien. Advies aan de stedelijke commissie is om goed duidelijk te krijgen wat nu al besloten wordt met deze nota en wat niet. Welke zaken besluiten we nu, en welke bij de visie, en welke nog later?

Bestuurlijke afwegingsruimte in beeld
De commissie adviseert de stedelijke commissie om meer ruimte te vragen. Ruimte om te bedenken of het wel een goed idee is om van het gas af te gaan. In de Nota wordt deze afweging niet gemaakt. In de Nota is alleen een volgorde van belangrijkheid aangegeven. Het college zegt dat de gemeente zich moet houden aan het Klimaatakkoord. Daarin staat we van het gas af moeten. Het college heeft daarin zelf geen afweging gemaakt.

De nota bevat ook verschillende uitgangspunten, waaronder “of de bewoners van een wijk willen”. Dit uitgangspunt kan problemen opleveren met de uitvoering van andere punten. De commissie adviseert een overzicht te vragen welke uitgangspunten het belangrijkst zijn.

Duidelijkheid over de uitvoering van het beleid
Omdat het gaat om een Nota van Uitgangspunten weten we nu nog niet hoe de praktijk zal zijn. De commissieleden missen nog een aantal zaken in de nota. Bijvoorbeeld geluidsoverlast van warmtepompen zoals bijvoorbeeld in Oost Boswinkel. Ook wat de kosten voor bewoners zullen zijn. Hoe gaat het de komende 10-30 jaar lopen? Dat laatste is ook heel moeilijk in beeld te brengen, omdat er zoveel ontwikkelingen zijn. De commissie adviseert daarom steeds de bewoners te blijven betrekken. Het gaat er uiteindelijk om dat zij bereid zijn om eraan mee te werken. In de nota staat niets over een wijkgebonden (collectieve) warmtevoorziening. De commissie vindt dat jammer. De vraag is welke bronnen op termijn als duurzaam worden gezien.
Advies is om te vragen hoe het college de raad betrekt bij de uitwerking en uitvoering.

Bijlage

Meetlat commissie omgevingsbeleid

1 Uitgangspunten van de omgevingswet

a. Is de visie leesbaar en begrijpelijk?
b. Wordt het principe van vermindering van regels toegepast?
c. Wordt het 'ja, mits'-principe toegepast?
d. Wordt in de visie voldoende verbinding gemaakt met de omgevingswet en andere beleidsvelden (integraliteit)?
e. Is aandacht besteed aan de balans tussen beschermen en ontwikkelen?

2 De samenleving voorop

a. Wordt het nemen van initiatieven aangemoedigd en gefaciliteerd?
b. Straalt het beleid vertrouwen uit in inwoners en andere stakeholders in de samenleving?
c. Wordt expliciet ingegaan op participatie?

3 Rol van de raad

a. Zijn in de aangeboden visie de leerpunten van de lopende visie c.q. het lopende beleid betrokken (heeft evaluatie plaatsgevonden)?
b. Geeft de visie duidelijk weer wat de bestuurlijke afwegingsruimte is (‘maatwerk’*)?
c. Maakt de visie duidelijk hoe deze wordt uitgevoerd?

*als de raad duidelijke kaders stelt, kan het college beter maatwerk leveren: waarom “hier” wel en “daar” niet.